

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี เป็นการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (survey research) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ร่วมกับการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร (document research) โดยจะนำความรู้และรายละเอียดในสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมทางการเมืองในจังหวัดจันทบุรี เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ และข่าวสารก่อนการเลือกตั้ง วันที่ 13 กันยายน 2535 ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา และนำมาอธิบายประกอบกันเพื่อให้เห็นลักษณะและโครงสร้างที่ชัดเจนของการศึกษา ถึงอิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมือง ที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ดังนั้นการศึกษานี้จึงเป็นลักษณะของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญ ๆ ภายใต้อุปสรรคทางทฤษฎีการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง และทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้การศึกษาเป็นไปตามข้อมูลและข้อเท็จจริง (facts) ตลอดจนลักษณะที่ได้วิเคราะห์และตีความจากเครื่องมือในการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ในพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทย

การวิเคราะห์และตีความข้อมูลในครั้งนี้ จะมีขอบเขตในการศึกษาวิเคราะห์เฉพาะในเรื่อง อิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมือง ที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง วันที่ 13 กันยายน 2535 ในจังหวัดจันทบุรีเท่านั้น โดยจะแบ่งการศึกษออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

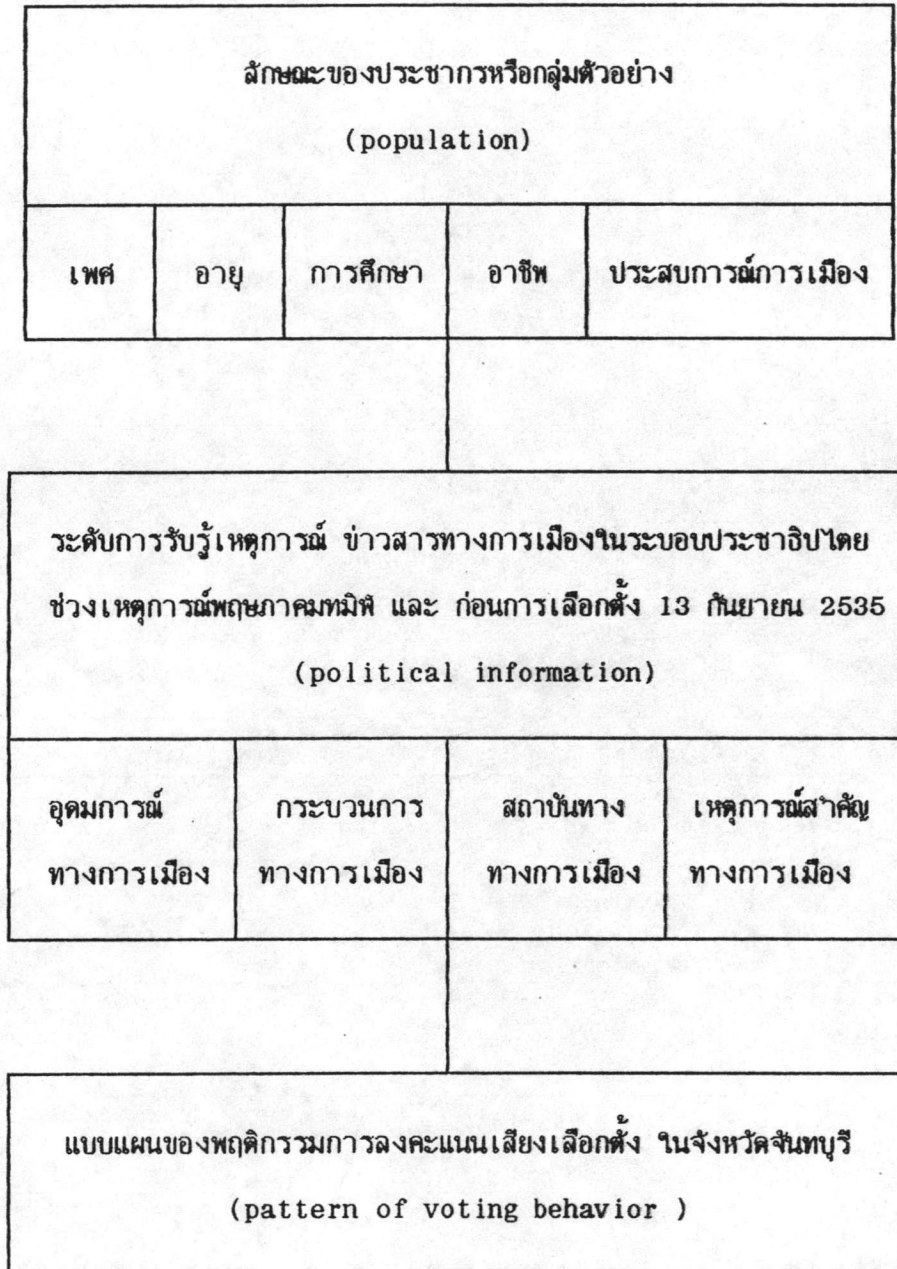
ส่วนที่หนึ่ง เป็นการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากรผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีในการศึกษาอิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง และจะทำการศึกษาระดับของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ตลอดจนการศึกษาแบบแผน (pattern) ของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ในจังหวัดจันทบุรี จากนั้นจะทำการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relation) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ว่ามีความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นไร การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้ทำการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic status) กับระดับของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง (information level)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic status) กับแบบแผน (pattern) ของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง (information level) กับลักษณะของแบบแผน (pattern) ของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร (document-analysis) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวกับความเป็นมา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ปทัสถานต่าง ๆ โดยจะศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นภาพรวมในการศึกษา ที่จะนำผลที่ได้มาอธิบายร่วมกับผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองและลักษณะของแบบแผน (pattern) ของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่สำคัญ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relation) ระหว่างตัวแปรอิสระต้นและตัวแปรตาม ภายใต้การออกแบบวิจัยที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ และขอบข่ายของทฤษฎีการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อสรุปผลของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม ตามขั้นตอนในการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงได้ดังแผนภูมิที่ 5.1

แผนภูมิ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนของการศึกษาวิจัยและ
การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานของการศึกษา (hypothesis testing)

สมมติฐาน (hypothesis) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดแนวทางและขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเปรียบเสมือนคำตอบที่เราคาดคะเนไว้อย่างมีเหตุผลจากประสบการณ์และกรอบแห่งทฤษฎีที่ได้ตั้งเอาไว้ การทดสอบสมมติฐานเป็นการทดสอบว่า จะยอมรับ (accept) หรือปฏิเสธ (reject) สมมติฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดและวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย จึงได้กำหนดสมมติฐาน¹ เพื่อการทดสอบดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่แตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง) จะมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จังหวัดจันทบุรีที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง) จะมีแบบแผนพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งที่คล้ายคลึงกัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญ

การกำหนดระดับนัยสำคัญในการทดสอบ

ในการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานหลักโดยอาศัยกลุ่มตัวอย่างเป็นเครื่องมือ นั้นเราอาจจะตัดสินใจผิดก็ได้ซึ่งเรียกว่า ความคลาดเคลื่อน (error) ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่าง (sampling error) และความคลาดเคลื่อนอย่างอื่น (nonsampling error) เป็นต้น ในการศึกษาค้างนี้ได้กำหนดระดับนัยสำคัญในการทดสอบ (significance level) หรือขนาดของการทดสอบ (size of test) จะแทนด้วย

$$= P \text{ (ความคลาดเคลื่อน)}$$

$$= 0.05$$

การใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน¹

ค่าสถิติที่เหมาะสมในการทดสอบสมมติฐานมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้เกิดความผิดพลาด (error) ในการตัดสินใจอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งค่าสถิตินี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญมากที่ใช้ในการตัดสินใจ (making decisions)

ดังนั้นในการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ครั้งนี้ เป็นการทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของ ประชากร (μ) ซึ่งมีลักษณะของข้อมูลและสถิติทดสอบ ดังต่อไปนี้

1. มีขนาดของกลุ่มประชากรขนาดเล็กเท่ากับ 400 ตัวอย่าง
2. ประชากรมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (normal population)
3. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่มมาอย่างอิสระและข้อมูลในสเกลที่วัดได้
4. ระดับความเชื่อมั่นที่ $(1 - .05) = 0.95$
5. ระดับนัยสำคัญ $(P) = 0.05$
6. สถิติทดสอบคือ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และ
สถิติทดสอบแบบ t-test

¹Hubert M. Blalock, Jr., Social Statistics (New York : McGraw-Hill, 1972), pp. 151-155.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

"เหตุการณ์ หรือ ข่าวสารการเมือง" เป็นทรัพยากรทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งเป็นตัวกำหนดอำนาจ หรืออิทธิพลทางการเมืองของบุคคล² นอกเหนือจากทรัพย์สินสมบัติ ฐานะทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่ อำนาจหน้าที่ การศึกษา การครอบครองอำนาจรัฐ ฯลฯ ข่าวสารทางการเมืองจะมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับความสนใจ ความกระตือรือร้นทางการเมือง ข่าวสารจะช่วยลดความไม่แน่ใจ (uncertainty) และช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความรู้สึกไม่แน่ใจทางการเมือง ความรู้สึกที่ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมือง จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของความนิยมทางการเมืองในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย จึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความรู้ถึงความเป็นไปของการเมืองการปกครอง³

จากการศึกษาของ อัลมอนต์ และ เวอร์บา พบว่า ความรู้สึกมีความสามารถทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย (democratic competence) ซึ่งเป็นความรู้สึกทางการเมืองที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและกระบวนการทางการเมือง⁴ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจกับปัญหาต่าง ๆ การที่บุคคลมีข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นจะทำให้บุคคลมีการประเมินคุณค่า และกำหนดข้อตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ได้

²โปรดดู Robert A. Dahl, Modern Political Analysis (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1963, pp.5-6 และ Warren F. Illchman, T Uphoff, The Political Economy of Change (Berkeley : University of California) p 3.

³Jame D. Barber, Citizen Politics : An Introduction to Political Behavior (Chicago : Markham Publishing, 1969) pp. 38.

⁴โปรดดู Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture (Boston : Little, Brown and Company, 1965)

มันคงขึ้น เช่น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บุคคลที่ตัดสินใจว่า จะลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดใน ระยะเวลาใกล้ ๆ กับวันเลือกตั้ง มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร หรือนโยบายต่าง ๆ น้อย กว่าผู้ที่ได้กำหนดข้อตัดสินใจของตนไว้ล่วงหน้า ถ้าจะกล่าวโดยสรุปแล้วการสื่อสารและข่าวสารที่แต่ละ บุคคลมีอยู่จะมีผลต่อการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในระบบการเมือง เช่นเดียวกับที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ในสังคมนั้นเอง ข่าวสารการเมืองที่แต่ละบุคคลได้รับ จะทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองที่ แตกต่างกันไป

ไมรอน ไวน์เนอร์ อธิบายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึง "ปฏิบัติการโดยสมัคร ใจใด ๆ ที่ไม่ว่าจะสำเร็จผลหรือไม่ก็ได้ มีการจัดองค์การหรือไม่ก็ได้ จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือ ต่อเนื่องก็ได้ และจะใช้วิธีที่ถูกต้องโดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ได้ แต่การกระทำนั้นต้อง มุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทาง การเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น"⁵ จากความหมายนี้ ไวน์เนอร์ ได้เน้นประเด็นสำคัญ ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ประเด็น คือ ต้องเป็นการกระทำที่มีใจเพียงความรู้สึกหรือทัศนคติ ประการที่สอง หมายความว่าเฉพาะกิจกรรมหรือการกระทำที่เป็นไปโดยสมัครใจ (voluntary) ไม่รวม ถึงการกระทำที่ไม่ได้เป็นไปโดยสมัครใจ เช่น การถูกเกณฑ์ทหาร หรือการเสียภาษี และประการที่ สาม การใช้ความหมายนี้พึงใช้กับระบบการเมืองที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารงานของรัฐบาลในระดับใดระดับหนึ่งด้วย

ดังนั้นจึงสมควรที่จะได้พิจารณาสภาพของกระบวนการทางการเมือง และความสัมพันธ์ของ ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองที่มีต่อบัจจัยทางการเมืองอื่น ๆ อันเป็นการกำหนดกรอบแนวความคิด ในการศึกษาและทำให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวสารการเมืองต่อพฤติกรรมทางการเมืองและกระบวนการ ทางการเมืองได้อย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

⁵Myron Weiner, Crises and Sequences in Political Development.

ตารางที่ 5.1

แสดงลักษณะของการจำแนกข้อมูลตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	192	46.3
หญิง	223	53.7
2. อายุ		
20-26 ปี	131	31.5
27-37 ปี	143	34.5
38 ปีขึ้นไป	141	34.0
3. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	148	35.7
ประกาศนียบัตร	105	25.3
ปริญญาตรี	153	36.8
ปริญญาโทและสูงกว่า	9	2.2
4. อาชีพ		
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	78	18.8
ธุรกิจ - ค้าขาย	86	20.7
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	61	15.0
เกษตรกรรม	117	28.2
นิสิต นักศึกษา	73	16.3

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงลักษณะของการจำแนกข้อมูลตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด		
การติดตาม รับฟังเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง	132	31.8
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	256	61.7
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ	27	6.5
ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		
รวม(แต่ละส่วน)	415	100.0

จากตารางที่ 5.1 เป็นการศึกษาถึงสภาพภูมิหลัง หรือ บัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economics Status) ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีทั้งสิ้น 415 ตัวอย่าง โดยมีลักษณะของบัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้

สถานภาพที่เกี่ยวกับเพศของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ที่วิเคราะห์ในครั้งนี้ พบว่า จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศชายจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7

สถานภาพที่เกี่ยวกับอายุ พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนใหญ่แล้วมีอายุในระดับที่ใกล้เคียงกันโดยมีอายุตั้งแต่ 20 ถึง 26 ปี มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อายุระหว่าง 27-37 ปีมีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และอายุตั้งแต่ 38 ปีขึ้นไปมีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0

สถานภาพที่เกี่ยวกับการศึกษาของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จะพบว่า ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับรองลงมามีจำนวน 148 คน เป็นร้อยละ 35.7 ระดับการศึกษาประกาศนียบัตร มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ส่วนระดับการศึกษาปริญญาโทและสูงกว่า มีจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 2.2

สถานภาพที่เกี่ยวกับอาชีพของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจากการศึกษาในครั้งนี้ จะมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด เป็นจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 อาชีพธุรกิจ-ค้าขายมีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 ส่วนอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนิสิตนักศึกษา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 78 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่มีระดับน้อยที่สุด คือ แรงงานอุตสาหกรรมหรือลูกจ้าง มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7

สถานภาพที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีประสบการณ์ทางการเมืองในด้านการเลือกตั้งมากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 มีประสบการณ์ทางการเมืองระดับการติดตาม รับฟังข่าวสาร จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ส่วนประสบการณ์ทางการเมืองด้านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีในครั้งนี้ พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 27 ถึง 37 ปี มากที่สุด มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่เป็นจำนวนมากและมีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นพบว่าผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนใหญ่แล้วมีประสบการณ์ทางการเมืองด้านการออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

การที่บุคคลจะได้รับข่าวสาร หรือ ส่งข่าวสารไปยังผู้อื่นนั้น ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสื่อสาร การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของพฤติกรรมมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม มนุษย์ได้เข้าวิธีการต่าง ๆ ติดต่อกับคนอื่น ๆ เพื่อที่จะบอกข่าวสาร ข้อมูล ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด ความเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่อกัน เอเวอเรท โรเจอร์⁶ กล่าวว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดจากผู้ส่งไปยังผู้รับ โดยผ่านช่องทางซึ่งสามารถนำสารไปถึงผู้รับได้ ชวรงค์ เห็นว่า ประเด็นสำคัญของการสื่อสารอยู่ที่ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ถ้าคนเราไม่มีความสัมพันธ์กัน การสื่อสารย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น การสื่อสารจึงเป็น "การแลกเปลี่ยนสัญญาณข่าวสารระหว่างบุคคล โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ของมนุษย์"

ฮัลมอนด์และเวอร์บา พบว่า ความรู้สึกมีความสามารถทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย (democratic competence) ซึ่งเป็นความรู้สึกทางการเมืองที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและกระบวนการทางการเมือง⁷ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ทำความเข้าใจกับปัญหาต่าง ๆ การที่บุคคลมีข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นจะทำให้บุคคลมีการประเมินคุณค่าและกำหนดข้อตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคงขึ้น เช่น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บุคคลที่ตัดสินใจว่าจะลงคะแนนเสียงผู้ใดในระยະใกล้ ๆ กับวันเลือกตั้ง มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครหรือนโยบายต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ที่ได้กำหนดข้อตัดสินใจของตนไว้ล่วงหน้า

⁶Everette Rogers and Lynne Svenning, Modernization among Peasants : The Impact of Communication, p.32

⁷Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture, 1965.

กล่าวโดยสรุปแล้ว การสื่อสาร เหตุการณ์และข่าวสารต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลมีอยู่จะมีผลต่อการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในระบบการเมือง เช่นเดียวกับที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ในสังคมนั่นเอง ข่าวสารการเมืองที่แต่ละบุคคลได้รับจะทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป

ตารางที่ 5.2

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย (X)	SD.
1. ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย			3.108	1.456
1. ระดับต่ำมาก	79	19.0		
2. ระดับต่ำ	87	21.0		
3. ระดับปานกลาง	54	13.0		
4. ระดับสูง	100	24.1		
5. ระดับสูงมาก	95	22.9		
2. สถาบันทางการเมือง			2.222	0.701
1. ระดับต่ำมาก	66	15.9		
2. ระดับต่ำ	81	19.5		
3. ระดับปานกลาง	60	14.4		
4. ระดับสูง	110	26.5		
5. ระดับสูงมาก	98	23.6		
3. เหตุการณ์เดือนพฤษภาคมและสภาพการณ์ต่าง ๆ ก่อนการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535			2.665	0.746
1. ระดับต่ำมาก				
2. ระดับต่ำ	47	11.3		
3. ระดับปานกลาง	204	49.2		
4. ระดับสูง	142	34.2		
5. ระดับสูงมาก	22	5.3		

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย (X)	SD.
4. ติดตาม ทราบเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง			1.914	0.422
1. ตัวบุคคล หรือ คณะบุคคล (การสนทนา)	55	13.6		
1.1 ผู้สมัคร หรือ ผู้สนับสนุนพรรคการเมือง	14	3.5		
1.2 เจ้าหน้าที่ราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	13	3.2		
1.3 ผู้มีอิทธิพล หรือ ผู้นำในท้องถิ่น	5	1.2		
1.4 ครอบครัว ญาติ หรือ เพื่อนฝูง	23	5.7		
2. สื่อมวลชน หรือ สื่ออื่น ๆ	330	81.5		
2.1 วิทยุ	7	1.7		
2.2 โทรทัศน์	204	50.4		
2.3 หนังสือพิมพ์	113	27.9		
2.4 ไปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศต่าง ๆ	6	1.5		
3. สถานศึกษา หรือ ส่วนราชการต่าง ๆ	20	4.9		
1. ที่ว่าการอำเภอ หรือ เทศบาล	3	0.7		
2. โรงเรียน, วัด	13	3.2		
3. สถานที่ราชการอื่น ๆ	4	1.0		
5. ความถี่บ่อยในการติดตาม เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง			2.010	0.719
1. ทุกวัน	99	23.9		
2. เกือบทุกวัน	219	52.8		
3. นาน ๆ ครั้ง	91	21.9		
4. ไม่เคยเลย	6	1.4		

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย (X)	SD.
6. สื่อต่าง ๆ ที่เสนอข่าวสารทางการเมือง			2.465	0.965
<u>สื่อ</u> ชนิดใดที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด				
1. วิทยุ	37	8.9		
2. โทรทัศน์	221	53.3		
3. หนังสือพิมพ์	115	27.7		
4. โปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศ	11	2.6		
5. เจ้าหน้าที่ทางราชการต่าง ๆ	31	7.5		
รวม(แต่ละส่วน)	415	100.0		

จากตารางที่ 5.2 การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยพิจารณาในเรื่องหลักการประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ หลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ความเสมอภาค หลักเสียงข้างมากและอื่น ๆ พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนใหญ่แล้วมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับสูงจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองที่เกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง โดยมีมิติในการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และอื่นๆ พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนมากแล้วมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับสูง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5

ด้านเหตุการณ์เดือนพฤษภาคมและสภาพการณ์ต่าง ๆ ก่อนการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีโดยเฉลี่ยแล้วมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ในระดับปานกลางมีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2

แหล่งข่าวสารในติดตาม รับทราบข่าวสารทางการเมือง พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี จะติดตาม รับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5 โดยเฉลี่ยแล้วสื่อมวลชนที่ได้รับความสนใจอย่างมาก คือ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ตามลำดับ และจะพบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี มีการติดตาม ทราบข่าวสารทางการเมืองจากกลุ่มบุคคลหรือการสนทนา โดยเฉพาะกลุ่มครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนฝูงเป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 นอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษา หรือ ส่วนราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะ ที่ว่าการอำเภอ หรือ เทศบาล เป็นบริเวณที่มีผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีให้ความสนใจในการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมืองน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ด้านความถี่บ่อยในการติดตาม เหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนใหญ่แล้วมีการติดตาม เหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองเกือบทุกวัน เป็นจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 ส่วนผู้ที่ไม่สนใจข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ความน่าเชื่อถือของ สื่อต่าง ๆ ที่เสนอข่าวสารทางการเมือง ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีตอบว่า โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และ 115 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป ถึงการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนมากมีระดับของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง ถึงแม้ว่าเป็นที่ทราบกันว่าการเมืองไทยจะเต็มไปด้วยความผันผวนไม่แน่นอนและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะเป็นสื่อที่มีผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะให้ความสนใจและมีบทบาทมากที่สุด และที่สำคัญ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่ได้รับความน่าเชื่อถือจากประชาชนมากที่สุด เนื่องจากสื่อดังกล่าว

สามารถให้รายละเอียดในเนื้อหา สาระ มากกว่าสื่ออื่น ๆ โดยความถี่บ่อยในการติดตาม เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ส่วนมากจะให้ความสนใจในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองเกือบทุกวัน ดังนั้นการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมาก กล่าวคือ ถ้าผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งมีความสนใจต่อการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ แสวงหาข้อมูล ความรู้ทางการเมือง ก็จะมีผลในด้านการชักจูงทางการเมือง (political persuasion) และจะมีอิทธิพลต่อการสร้างรูปแบบของแนวความคิดทางการเมือง ความรู้สึกทางการเมือง ตลอดจนแบบแผนของพฤติกรรมทางการเมือง เสียงเลือกตั้งและอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้แหล่งข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ ที่ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีได้รับและให้ความสนใจจึงมีความสำคัญต่อความเป็นไปทางการเมืองอย่างมากด้วย

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับอิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี

ความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อแบบแผนพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ในสังคม อันเป็นปรากฏการณ์ที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก นักพฤติกรรมศาสตร์ได้พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้มักจะมีอิทธิพลร่วมกัน หรือเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งเรียกรวม ๆ ว่า "สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม" กอสเนล (Gosnell) ได้ศึกษาอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล (บ่งชี้โดย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้) ที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะมีความรู้สึกสำนักคิดทางการเมืองที่คล้ายคลึงกัน และมักมีพฤติกรรมทางการเมืองที่คล้ายคลึงกันด้วย⁸

⁸Hard F. Gosnell, Non-Voting: Causes and Methods of Control (Chicago: University of Chicago Press, 1924), p. 224.

ดังนั้นจากการศึกษาทางด้านพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และกรอบการศึกษาดังกล่าวบ่งชี้ว่า บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกัน ย่อมได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วย การศึกษา รายได้และอาชีพ ศาสนา เพศ ความสามารถ และที่อยู่อาศัย ล้วนมีความสัมพันธ์ (correlation) อย่างสูงกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง จากกรอบความคิดและทฤษฎี ตลอดจนผลการวิจัยที่ศึกษามาแล้วจะพบว่า ตัวแปรหลักที่น่าจะมีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง และเป็นผลต่อเนื่องไปสู่แบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ในทางการเมือง

เพศ กับ การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

จากผลการศึกษาวิจัย ชี้ให้เห็นว่า เพศชาย มักจะมีบทบาททางการเมืองและการบริหารมากกว่า เพศหญิง อาจพิจารณาถึงลงไปได้ว่า เพศชายเป็นผู้ที่มีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อบทบาทดังกล่าวได้มากกว่า เช่น มีความสนใจมากกว่า มีความกระตือรือร้นมากกว่า หรือมีความรู้มากกว่า เป็นต้น การศึกษาของ กาเบรียล เอ อัลมอนด์ และซิดนีย์ เวอร์บา (Gabriel A. Almond and Sidney Verba) ได้ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนเพศชายโดยทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง มากกว่าเพศหญิง⁹ จึงเป็นไปได้ว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งที่เป็นเพศชาย น่าจะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งที่เป็นเพศหญิง จากผลการศึกษาวิจัยทางรัฐศาสตร์ พบว่า เพศชายมักมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง เพราะโดยส่วนใหญ่วัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศต่าง ๆ เน้นว่า การเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย การบ้านเป็นเรื่องของผู้หญิง เพศชายจึงมักผูกพันทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง¹⁰

⁹Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Boston : LittleBrown and Company, 1965), pp. 317-331.

¹⁰พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, เอกสารการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นแทนตำแหน่งที่ว่าง : 18 เมษายน 2526 (กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527), หน้า 119.

อายุ กับ การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

อายุมีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของบุคคล เนื่องจากอายุ เป็นเครื่องบ่งบอกว่า ผู้นั้นมีประสบการณ์ หรือผ่านการเรียนรู้ทางสังคมมานานเท่าใด ซึ่งประสบการณ์ ที่แตกต่างกันนี้ ย่อมส่งผลให้บุคคลมีความแตกต่างต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง และทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย จากการศึกษาของ ไนยและเวอร์บา (Norman H. Nie and Sidney Verba) พบว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและการได้รับความรู้ความ เข้าใจทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นอย่างมั่นคงตามอายุ จนกระทั่งถึงวัยกลางคนและจะค่อย ๆ ลดลง ทีละน้อยเมื่อถึงวัยสูงอายุ¹¹ ดังนั้นย่อมแสดงว่า อายุ น่าจะมีผลอย่างสำคัญต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง และแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคล

การศึกษา กับ การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

เป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษา มีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากต่อการเมือง การปกครอง ของประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาก่อให้เกิดความรู้ ความคิดเห็น และความเชื่อถือต่อปวงชน Richard L. Warren อธิบายได้ว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการอบรมสั่งสอนในสังคม โดยจะ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม (social stability) และ การสืบต่อเนื่องของวัฒนธรรม (cultural continuity) ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงเป็นเสมือนตัว เชื่อมโยงส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ในแง่ ความสัมพันธ์ที่มีต่อการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองและแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองลงคะแนนเสียง เลือกตั้งนั้น Lipset ได้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาที่สูงขึ้น มีผลอย่างมากต่อชีวิตในแง่ที่จะทำให้บุคคลมี โลกทัศน์ที่กว้างขวาง มีความรู้เพิ่มขึ้นเกิดการเปลี่ยนแปลงในค่านิยม และเป็นการเตรียมตัวในการ

¹¹Norman H. Nie and Sidney Verba, "Political Participation," in Handbook of Political Science : Non-Governmental Politics. eds., by Fred I. Greenstein and Nelson W. Polsby (Massachusetts : Addison Wesley Publishing, Co., 1975).

ประกอบอาชีพ ผลการศึกษาของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีระดับข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาดำกว่า¹²

อาชีพ กับ การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

โดยปกติแล้ว การที่ประชาชนมีอาชีพการงานดีมีรายได้สูงทำให้เขามีเวลาเหลือพอที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับปัญหาของบ้านเมืองและติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล มีระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูง ในทางตรงกันข้าม หากประชาชนมีสภาพยากจนหรือมีอาชีพที่ไม่ดีนักแล้ว ความสนใจหรือการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารส่วนใหญ่ จะมุ่งไปยังปัญหาปากท้องมากกว่า ไม่มีเวลาสำหรับคิดเรื่องการเมือง หรือสนใจต่อเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ซึ่งมองว่าเป็นเรื่องห่างไกลตนและมีความสลับซับซ้อน ยากที่คนจะเข้าใจได้¹³

ผลการศึกษาของเวอร์บาและไนย์ (Verba and Nie) ในสหรัฐอเมริกาชี้ให้เห็นว่า ฐานะรายได้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสารทางการเมือง โดยผู้ที่มีฐานะดีจะมีความสนใจรับข่าวสารทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ฐานะไม่ดี¹⁴ ซึ่งมูลเหตุเหล่านี้น่าจะมีส่วนทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง และแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันด้วย

¹²พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ข่าวสารการเมืองของคนไทย, หน้า 63.

¹³ประเสริฐ แต้มกลิ่นหุ้ง, "สังคมวิทยาการเมือง : ประชาธิปไตยในแง่ของสังคมวิทยา," ใน ประพนธ์ นันทิยะกุล (บรรณาธิการ), การเมืองและสังคม 17 (พฤษภาคม, 2520): 228.

¹⁴Sidney Verba and Norman H. Nie, Models of Democratic Participation : A Cross National Comparison (Beverly Hills : Sage Publication, 1971), p.90.

ประสบการณ์ทางการเมือง กับ การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

ระดับของประสบการณ์ทางการเมือง นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ ประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลทำให้การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้ที่ศึกษาแตกต่างกันได้ เนื่องจากประสบการณ์ทางการเมืองทำให้เกิดความชำนาญพิเศษในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน อาทิ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ หรือนักการเมือง ย่อมมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองต่าง ๆ แยกต่างไปจาก ประชาชนโดยทั่วไป

ในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี นั้น ตำแหน่งหน้าที่ น่าจะมีส่วนก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่อง การรับรู้เหตุการณ์ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้ เนื่องจากการดำรงตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ นั้น ย่อมนำมาซึ่งบทบาทในการให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือการเรียนรู้ทางการเมืองที่มีระดับแตกต่างกันแสดงถึงการสั่งสม ความรู้ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และยังช่วยให้กับบุคคลนั้น ๆ ได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองและสังคมได้มากขึ้นด้วย

ตารางที่ 5.3

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง			X ² sig.
	ต่ำ	กลาง	สูง	

1. เพศ

ชาย	16.1	25.0	58.9	0.0077**
หญิง	22.4	34.1	43.5	

2. อายุ

20-26 ปี	19.1	30.5	50.4	0.0283*
27-37 ปี	17.5	22.4	60.1	
38 ปีขึ้นไป	22.0	36.9	41.1	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง			X ² sig.
	ต่ำ	กลาง	สูง	
3. ระดับการศึกษา				
มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	28.4	34.5	37.2	0.0000**
ประกาศนียบัตร	16.2	33.3	50.5	
ปริญญาตรี	11.1	24.8	64.1	
ปริญญาโทและสูงกว่า	44.4	0	55.6	
4. อาชีพ				
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	11.5	33.3	55.1	0.3771
ธุรกิจ - ค้าขาย	24.4	25.6	50.0	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	21.3	23.0	55.7	
เกษตรกรรม	22.2	29.9	47.9	
นิสิต นักศึกษา	16.4	37.0	46.6	
5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด				
การติดตาม รับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	17.4	35.6	47.0	0.0000**
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	14.8	28.5	56.6	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ	74.1	14.1	11.1	
ดำรงตำแหน่งทางการเมือง				

number of observation = 415

กำหนดระดับนัยสำคัญ = 0.05

จากตารางที่ 5.3 เป็นการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศชาย และเพศหญิง โดยส่วนใหญ่แล้วมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 58.9 และร้อยละ 43.5 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า เพศชาย จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในระดับสูงกว่าเพศหญิง และเมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0077^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี จะมีผลต่อความแตกต่างในการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านอายุ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกช่วงอายุ จะมีระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในระดับสูง ส่วนผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุอยู่ในช่วง 27-37 ปี จะเป็นช่วงอายุที่มีระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงที่สุด (ร้อยละ 60.1) และช่วงอายุตั้งแต่ 38 ปีขึ้นไปจะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองต่ำที่สุด (ร้อยละ 41.1) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0283^*$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ จะมีผลต่อความแตกต่างในการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกระดับการศึกษา จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีจะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงที่สุด (ร้อยละ 64.1) และระดับการศึกษามัธยมศึกษา จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองต่ำที่สุด (ร้อยละ 37.2) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0000^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา จะมีผลต่อความแตกต่างในการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านอาชีพ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกอาชีพ จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า อาชีพทางด้านแรงงานอุตสาหกรรม ลูกจ้าง และอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจจะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงที่สุด (ร้อยละ 55.7 และร้อยละ 55.1 ตามลำดับ) ส่วนอาชีพเกษตรกรกรรม และ นิสิต นักศึกษา จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองต่ำที่สุด (ร้อยละ 47.9 และร้อยละ 46.6 ตามลำดับ) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.3771$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพ ไม่มีผลต่อความแตกต่างในการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านการมีประสบการณ์ทางการเมือง พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองด้านการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงที่สุด (ร้อยละ 56.6) และข้อสังเกตเป็นที่น่าประหลาดใจว่า กลุ่มของผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองต่ำที่สุด (ร้อยละ 11.1) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0000^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับของการมีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีผลต่อความแตกต่างในการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุปถึงการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศชาย จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่แล้วมีอายุระหว่าง 27-37 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและเป็นผู้ที่มีอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ลูกจ้าง และข้าราชการ รัฐวิสาหกิจเป็นส่วนใหญ่ และที่สำคัญพบว่า มีประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุดเพียงการไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square วิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยกำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อระดับความแตกต่างของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางการเมืองที่แต่ละคนได้รับ

การติดตามข่าวสารและแหล่งข่าวสารทางการเมือง

ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีความสนใจที่จะติดตามเหตุการณ์ ข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางการเมือง ก็เป็นที่แน่ชัดว่า บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้ที่มีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีความสนใจน้อยกว่า

ในการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นของการติดตามข่าวสาร และแหล่งข่าวสารทางการเมือง จะพบว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการชักจูงทางการเมือง (political persuasion) ซึ่งการชักจูงนี้ เป็นการสร้างรูปแบบของแนวความคิดทางการเมือง ความรู้สึกทางการเมือง ตลอดจนทำให้ประชาชนมีการกระทำทางการเมืองตามที่ผู้ชักจูงต้องการได้

ตารางที่ 5.4

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการติดตามข่าวสารและแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	การติดตามและแหล่งข่าวสารทางการเมือง			
	1	2	3	X ² _{sig.}
1. เพศ				
ชาย	14.9	81.9	3.2	0.2696
หญิง	12.4	81.1	6.5	
2. อายุ				
20-26 ปี	8.6	85.9	5.5	0.0036**
27-37 ปี	21.3	71.6	7.1	
38 ปีขึ้นไป	10.3	87.5	2.2	
3. ระดับการศึกษา				
มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	16.9	77.5	5.6	0.1082
ประกาศนียบัตร	14.4	80.8	4.8	
ปริญญาตรี	10.7	86.0	3.3	
ปริญญาโทและสูงกว่า	0	77.8	22.2	
4. อาชีพ				
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	7.7	85.9	6.4	0.3173
ธุรกิจ - ค้าขาย	21.2	74.1	4.7	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	11.9	81.4	6.8	
เกษตรกรกรรม	12.6	82.0	5.4	
นิสิต นักศึกษา	13.9	84.7	1.4	

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.4

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการติดตามข่าวสารและแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	การติดตามและแหล่งข่าวสารทางการเมือง			
	1	2	3	X ² sig.

5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด

การติดตาม รับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	11.5	83.8	4.6	0.0001**
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	13.7	83.1	3.2	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	23.1	58.8	23.1	

- หมายเหตุ
1. ตัวบุคคล หรือ คณะบุคคล (การสนทนา)
 2. สื่อมวลชน หรือ สื่ออื่น ๆ
 3. สถานศึกษา หรือ ส่วนราชการต่าง ๆ

จากตารางที่ 5.4 เป็นการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการติดตามและแหล่งข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศชายและเพศหญิง โดยส่วนใหญ่แล้วมีการติดตามและอาศัยแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 81.9 และร้อยละ 81.1 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า เพศชายและเพศหญิง จะมีการติดตามข่าวสารและแหล่งข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชนในระดับที่ใกล้เคียงกัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.2696$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ไม่มีผลต่อความแตกต่างในการติดตามและความแตกต่างของแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านอายุ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกช่วงอายุจะมีระดับการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง คือ สื่อมวลชน มากที่สุด โดยผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุอยู่ในช่วง 38 ปีขึ้นไป จะเป็นช่วงอายุที่มีระดับการติดตามและรับข่าวสาร

จากแหล่งข่าวสารทางการเมืองโดยอาศัยสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 87.5) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0036^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ จะมีผลต่อความแตกต่างในการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกระดับการศึกษาจะมีการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง คือ สื่อมวลชน มากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.1082$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความแตกต่างในการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านอาชีพ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกอาชีพ จะมีการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง คือ สื่อมวลชน มากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.3173$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพไม่มีผลต่อความแตกต่างในการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านการมีประสบการณ์ทางการเมือง พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมืองโดยอาศัย สื่อมวลชนมากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0001^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับของการมีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีผลต่อความแตกต่างในการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง จากสื่อต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุปถึงการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด จะติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง โดยสื่อมวลชนมากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square วิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยกำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อระดับความแตกต่างของการติดตามรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ อายุและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุดของแต่ละบุคคล ซึ่งน่าที่จะเป็นผลมาจากการเร่งระดมมวลชนเข้าสู่การเมืองและการพัฒนาและขยายตัวอย่างมากของการสื่อสารในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ เป็นสื่อที่สามารถหล่อหลอมความรู้สึกของมหาชน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

เมืองทั้งหลายอย่างมาก จนทำให้มีการใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการเมืองกันอย่างกว้างขวาง

ตารางที่ 5.5

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง				X ² _{sig.}
	1	2	3	4	

1. เพศ

ชาย	27.7	52.6	19.3	1.0	0.3740
หญิง	21.1	52.9	24.2	1.8	

2. อายุ

20-26 ปี	14.5	60.3	23.7	1.5	0.0036**
27-37 ปี	25.1	53.8	18.9	1.4	
38 ปีขึ้นไป	30.5	44.7	23.4	1.4	

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	25.7	45.9	26.4	2.0	0.7798
ประกาศนียบัตร	21.0	57.1	21.0	1.0	
ปริญญาตรี	24.2	56.2	18.3	1.3	
ปริญญาโทและสูงกว่า	22.2	55.6	22.2	0	

4. อาชีพ

รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	30.8	52.6	15.4	1.3	0.0003**
ธุรกิจ - ค้าขาย	26.7	51.2	22.1	0	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	18.0	62.3	13.1	6.6	
เกษตรกรรม	28.2	41.0	29.9	0.9	
นิสิต นักศึกษา	11.0	65.8	23.3	0.0	

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง				X ² sig.
	1	2	3	4	

5. ประสพการณ์ทางการเมืองสูงสุด

การติดตามรับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	20.5	57.6	21.2	0.8	0.4202
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	25.0	52.0	21.1	2.0	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ	29.6	37.0	33.3	0	
ดำรงตำแหน่งทางการเมือง					

- หมายเหตุ
1. ทุกวัน
 2. เกือบทุกวัน
 3. นาน ๆ ครั้ง
 4. ไม่เคยเลย

จากตารางที่ 5.5 เป็นการศึกษาวเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ในจังหวัดจันทบุรี อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่แสดงถึง ความสนใจในเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว เพศชายและเพศหญิงมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองเกือบทุกวัน (ร้อยละ 52.6 และร้อยละ 52.9 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า เพศชายและเพศหญิง จะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.3740$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ไม่มีผลต่อความแตกต่างในด้านความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านอายุ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกช่วงอายุจะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุ-การณื ข่าวสารทางการเมืองเกือบทุกวัน โดยผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุอยู่ในช่วง 20-26 ปี จะเป็นช่วงอายุที่มีระดับความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมืองเกือบทุกวันมากที่สุด (ร้อยละ 60.3) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig}=0.0036^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ จะมีผลต่อความแตกต่างในความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกระดับการศึกษาจะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง เกือบทุกวัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig}=0.7798$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อความแตกต่างในความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านอาชีพ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกอาชีพ จะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง เกือบทุกวัน เป็นจำนวนมากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig}=0.0003^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพ มีผลต่อความแตกต่างในความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านการมีประสบการณ์ทางการเมือง พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีที่มีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง เกือบทุกวัน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig}=0.4202$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับของการมีประสบการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลต่อความแตกต่างในด้านความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง

กล่าวโดยสรุปถึงความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด จะมีความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมือง เกือบทุกวันมากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square วิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยกำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อระดับความแตกต่างของความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณื ข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ อายุและอาชีพ

ความเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง (source credibility)

Giffin¹³ ได้สรุปว่าผู้ฟังจะไว้วางใจผู้พูดหรือแหล่งข่าวมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของแหล่งข่าวบางอย่าง เช่น ความสามารถ (expertise) ความเชื่อมั่น (reliability) ความตั้งใจ (intention) ความกระตือรือร้น (activeness) ความเป็นที่ดึงดูดความสนใจ (attractiveness) ลักษณะแต่ละลักษณะดังกล่าวอาจจะมิผลซึ่งกันและกันก็ได้ เช่น ความเชื่อถือได้อาจจะขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้และความแน่นอนของแหล่งข่าว ลักษณะบางอย่างของแหล่งข่าว อาจจะเพิ่มความสนใจและความเข้าใจให้กับผู้ฟัง แต่อาจจะลดความเชื่อถือได้ของแหล่งข่าว (เช่น แหล่งข่าวที่เป็นนักโฆษณาเดินตลาด เป็นต้น) ซึ่งจะทำให้การรับข่าวเอาไว้น้อยลงได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปัจจัยบางอย่างอาจจะลดความเชื่อถือของแหล่งข่าว แต่อาจจะมีปัจจัยอย่างอื่นมาทำให้ความเชื่อถือนี้เพิ่มขึ้นก็ได้ในขณะเดียวกัน เช่น แหล่งข่าวอาจจะมีสติปัญญาสูงแต่ขณะเดียวกันอาจมีความตั้งใจต่ำก็ได้

มีข้อมูลจากบางแหล่งซึ่งยืนยันได้ว่า ไม่ว่าความเชื่อถือได้ของแหล่งข่าว (source) จะมีมากน้อยเพียงใดก็ตามย่อมจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ ถึงแม้ว่าผู้รับจะไม่ได้เกิด "การเรียนรู้" เนื้อหาของข่าวสารก็ตามแต่อาจจะมีทางเป็นไปได้ว่า ความน่าเชื่อถือที่สูงของแหล่งข่าวจะเป็นเครื่องกระตุ้นหรือเป็นเครื่องเสริมกำลัง (reinforcement) ซึ่งจะเป็นการวางเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบของทัศนคติทางด้านความรู้สึก (affective component) ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบด้านนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นตลอดช่วงของการเรียนรู้ เนื้อหาทั้งหมด หมายถึงส่วนประกอบทางด้านความรู้ (cognitive component) หรืออธิบายอีกแง่หนึ่งก็คือ เมื่อความเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวไม่แน่นอน ข้อโต้แย้งต่าง ๆ ตลอดจนเนื้อหาของข่าวจะถูกนำมาพิจารณา ซึ่งหมายความว่า จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบทางด้านความรู้ก่อน และสิ่งที่ตามมา คือ การเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบทางด้านความรู้สึก (affective component)

¹³K. Giffin, "The Contribution of Studies of Source Credibility to a Theory of Interpersonal Trust in the Communication Process" Psychological Bulletin 68 (1967), 104-120.

ตารางที่ 5.6

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความน่าเชื่อถือของสื่อหรือแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความน่าเชื่อถือของสื่อหรือแหล่งข่าวสารทางการเมือง					X ² sig.
	1	2	3	4	5	

1. เพศ

ชาย	8.9	51.0	32.0	1.6	6.3	0.2539
หญิง	9.0	55.2	23.8	3.6	8.5	

2. อายุ

20-26 ปี	7.6	51.9	26.7	3.1	10.7	0.6183
27-37 ปี	9.8	50.3	28.7	3.5	7.7	
38 ปีขึ้นไป	9.2	57.4	27.7	1.4	4.3	

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	10.1	54.1	23.6	3.4	8.8	0.0007**
ประกาศนียบัตร	8.6	55.2	27.6	1.9	6.7	
ปริญญาตรี	5.2	52.9	32.7	2.0	7.2	
ปริญญาโทและสูงกว่า	56.6	22.2	11.1	11.1	0	

4. อาชีพ

รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	3.8	52.6	33.3	6.4	3.8	0.0026**
ธุรกิจ - ค้าขาย	18.6	43.0	25.6	3.5	9.3	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	16.4	45.9	24.6	1.6	11.5	
เกษตรกรรม	4.3	62.4	27.4	0.9	5.1	
นิสิต นักศึกษา	4.1	57.5	27.4	1.4	9.6	

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความน่าเชื่อถือของสื่อหรือแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความน่าเชื่อถือของสื่อหรือแหล่งข่าวสารทางการเมือง					X ² sig.
	1	2	3	4	5	

5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด

การติดตามรับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	9.1	55.3	26.5	0.8	8.3	0.0000**
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	5.5	55.1	29.3	2.7	7.4	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ	40.7	25.9	18.5	11.1	3.7	
ดำรงตำแหน่งทางการเมือง						

- หมายเหตุ
1. วิทยุ
 2. โทรทัศน์
 3. หนังสือพิมพ์
 4. โปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศ
 5. เจ้าหน้าที่ทางราชการต่าง ๆ

จากตารางที่ 5.6 เป็นการศึกษาวเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า เพศชายและเพศหญิง โดยส่วนใหญ่แล้วจะให้ความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชนที่เป็น โทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 51.0 และร้อยละ 55.2 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งข่าวสารที่เป็นโปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศต่าง ๆ จะได้รับความน่าเชื่อถือได้ต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า เพศหญิงจะให้ความน่าเชื่อถือต่อแหล่งข่าวสารทางการเมืองที่เป็นโทรทัศน์มากกว่าเพศชาย เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square (X² sig = 0.2539) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ไม่มีผลต่อความแตกต่างในความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านอายุ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกช่วงอายุจะให้ความสำคัญเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่เป็นโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 51.9, ร้อยละ 50.3, (ร้อยละ 57.4 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งข่าวสารที่เป็นโปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศต่าง ๆ จะได้รับความน่าเชื่อถือได้ต่ำที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.6183$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุ ไม่มีผลต่อความแตกต่างในด้านความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง

สถานภาพด้านการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกระดับการศึกษาจะให้ความสำคัญเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่เป็น โทรทัศน์มากที่สุด ส่วนแหล่งข่าวสารที่เป็นโปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศและเจ้าหน้าที่ของทางราชการต่าง ๆ จะได้รับความน่าเชื่อถือได้ต่ำที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0007^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา มีผลต่อความแตกต่างความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านอาชีพ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วทุกอาชีพ จะมีความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่เป็นโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนแหล่งข่าวสารที่เป็นโปสเตอร์ ใบปลิว บ้ายประกาศต่าง ๆ จะได้รับความน่าเชื่อถือได้ต่ำที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0026^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพมีผลต่อความแตกต่างในด้านความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพด้านการมีประสบการณ์ทางการเมือง พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนชนิดโทรทัศน์มากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0000^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับของการมีประสบการณ์ทางการเมือง จะมีผลต่อความแตกต่างในด้านความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง จากสื่อต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุปถึงความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด จะมีความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมือง จากโทรทัศน์มากที่สุด เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square วิเคราะห์ได้ว่า ปัจจุบัน

กำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อระดับความแตกต่างของความน่าเชื่อถือได้ของแหล่งข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุดของแต่ละบุคคล

แบบแผนพฤติกรรมการณ์การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535)

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่เกือบจะขาดมิได้ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งที่ไหน หรือแบบใด จุดสำคัญของการเลือกตั้ง คือ การระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างความชอบธรรมในการปกครอง การเลือกตั้งยังเป็นแนวทางสำคัญในการเลือกสรรผู้ปกครอง นโยบายต่าง ๆ การเรียนรู้ทางการเมือง การสร้างบูรณาการของชาติ ฯลฯ

ความพยายามในการที่จะศึกษาพฤติกรรมการณ์การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในทางรัฐศาสตร์ เรียกว่า การศึกษาพฤติกรรมการณ์การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting behavior) โดยเน้นปัจจัยที่จะเกิดรูปแบบต่าง ๆ 3 แนวทาง ประการแรก เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการณ์การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ประการที่สอง เป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลที่มีผลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และอื่น ๆ ประการที่สาม เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ เป็นการศึกษาปัจจัยที่อยู่ในระดับมหภาค ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย สถานการณ์ภายในและภายนอก ระบบ อิทธิพลของกฎหมายที่ให้มีการเลือกตั้งเป็นพรรค เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเน้นการศึกษาถึงอิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองที่จะมีผลต่อแบบแผนของพฤติกรรมการณ์การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้ดียิ่งขึ้น ความสนใจทางการเมืองและการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อทัศนคติและแบบแผนแห่งพฤติกรรมการณ์ทางการเมืองของแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจเข้า-เร็ว ต่อการเลือกพรรคการเมือง-บุคคล ต่ออิทธิพลของการชักจูง เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้สามารถอธิบายแบบแผนของพฤติกรรมการณ์ทางการเมืองและปัจจัยที่ทำให้เกิดแบบแผนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ จึงเป็นความรู้ที่เชื่อถือได้โดยมีหลักฐาน ข้อมูลที่ชัดเจน (empirical) สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง

ตารางที่ 5.7

แบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535)

พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
1. ไป (สาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)	338	87.8
1.1 เสริมสร้างหรือพัฒนาระบบประชาธิปไตย	131	34.0
1.2 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง "นโยบาย" ในการบริหารประเทศ	13	3.4
1.3 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง "ส.ส., คณะรัฐบาล"	38	9.9
1.4 ด้วยความสำนึกของคน	152	39.5
1.5 ถูกร้องขอ ชักชวน ช่มชู้ให้ไปเลือกตั้ง	2	0.5
1.6 ผลประโยชน์บางอย่างแลกเปลี่ยน	2	0.5
2. ไม่ไป หรือ ไปแสดงคนแต่ไม่ขอใช้สิทธิ (สาเหตุที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง)	47	12.2
2.1 ไม่ชอบผู้สมัคร, พรรคการเมือง	9	2.3
2.2 เป้าหมายทางการเมืองและรู้สึกเสื่อม ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย	19	4.6
2.3 ติดธุระกิจ, ประกอบอาชีพ ต่างห้องที่	17	4.1
2.4 การเดินทาง การคมนาคม ไม่สะดวก	2	0.5

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

แบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535)

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย (X)	SD.
--	--------------	---------------	------------------	-----

3. อิทธิพลของข่าวสารทางการเมืองต่างๆ ต่อการ

ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1. มีอิทธิพลมากที่สุด	97	23.5	2.489	1.190
2. มีอิทธิพลมาก	124	30.0		
3. ปานกลาง	121	29.3		
4. มีอิทธิพลน้อย	35	8.5		
5. ไม่มีอิทธิพลเลย	36	8.7		

4. แบบแผนหรือพฤติกรรมการเลือกตั้ง

1. เปลี่ยนแปลง	305	73.5	1.265	0.442
1.1 "ตัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง"	44	10.6		
1.2 "พรรคการเมือง"	80	19.3		
1.3 "ทั้งสองอย่างข้างต้น"	181	43.6		
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	110	26.5		

5. ความนิยมในพรรคการเมือง

1.802 1.127

1. พรรคประชาธิปัตย์	245	59.0		
2. พรรคชาติพัฒนา	62	14.9		
3. พรรคพลังธรรม	65	15.7		
4. พรรคประชากรไทย	31	7.5		
5. พรรคการเมืองอื่น ๆ	12	2.9		

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

แบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535)

พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย SD. (X)
6. ความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง			2.988 1.707
1. นาย สมชาย นิยมกิจ	90	21.7	
2. นาย อานาจ เพ็งจิตต์	108	26.0	
3. นาย ประวัฒน์ อุตตะโมค	98	23.6	
4. นาย ธีรชัย อนามพงษ์	19	4.6	
5. นาย วโรทัย วิทยุสาสน์	36	8.7	
6. ผู้สมัครรับเลือกตั้งอื่น ๆ	64	15.4	
7. เกณฑ์สำคัญในการพิจารณาตัดสินใจก่อนการ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง			2.559 1.423
1. หัวหน้าพรรคการเมือง	74	17.8	
2. นโยบายหรือพรรคการเมือง	180	43.4	
3. คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	95	22.9	
4. พรรคการเมืองที่ร่วมต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตย ในเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม	30	7.2	
5. ข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ	13	3.1	
6. คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ทางราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำในท้องถิ่น	10	2.4	
7. คำแนะนำชักชวนของครอบครัว ญาติพี่น้องเพื่อนฝูง	6	1.4	
8. ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีผู้เสนอให้	7	1.7	

จากตารางที่ 5.7 เป็นการศึกษาถึงแบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรวันที่ 13 กันยายน 2535 มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.8) โดยให้เหตุผลในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะ ต้องการเสริมสร้าง หรือ พัฒนาระบบประชาธิปไตยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ให้ถูกต้องตามหลักการในระบบประชาธิปไตย และพ้นจากวงจรอุบาทว์ และด้วยความสำคัญของตนโดยถือว่า เป็นสิทธิและตนจะต้องเข้ามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย (ร้อยละ 34.0 และ (ร้อยละ 39.5 ตามลำดับ) เป็นจำนวนมากที่สุด ส่วนผู้ที่ไม่ไป หรือ ไปแสดงตนแต่ไม่ขอใช้สิทธิ (คิดเป็นร้อยละ 12.2) โดยให้เหตุผลว่า เบื่อหน่าย เพราะมีความรู้สึกว่าการเมืองมีแต่การแก่งแย่งชิงดี การแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ และรู้สึกเสื่อมศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 4.6)

จากการสอบถามผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ในประเด็นที่ว่า ชาวสารทางการเมืองต่าง ๆ ที่ได้รับก่อนการเลือกตั้ง หรือ ชาวเหตุการณ์จลาจลเดือนพฤษภาคมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วชาวสารทางการเมืองต่าง ๆ ที่ได้รับจะมีอิทธิพลในระดับปานกลาง จนถึงมีอิทธิพลมาก (ร้อยละ 29.3 และร้อยละ 30.0 ตามลำดับ)

แบบแผนหรือพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งแตกต่างไปจากเดิมมากที่สุด (ร้อยละ 73.5) โดยลักษณะที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ เปลี่ยนแปลงทั้ง "ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ พรรคการเมือง" (ร้อยละ 43.6)

ความนิยมในพรรคการเมือง พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง โดยส่วนใหญ่แล้วให้ความนิยมต่อ พรรคประชาธิปัตย์ มากที่สุด (ร้อยละ 59.0) พรรคพลังธรรมและพรรคชาติพัฒนา ได้รับความนิยมในลำดับรองลงมา (ร้อยละ 15.7 และร้อยละ 14.9 ตามลำดับ)

ความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่แล้วให้ความนิยมต่อ นายอานาจ พงษ์จิตรต์ มากที่สุด (ร้อยละ 26.0) นายประวิทย์ อุตตะโมตและนายสมชาย นิยมกิจ ได้รับความนิยมในลำดับรองลงมา (ร้อยละ 23.6 และร้อยละ 21.7 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเกณฑ์สำคัญในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535) พบว่า สาเหตุสำคัญในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะคำนึงถึง นโยบายหรือพรรคการเมือง เป็นเกณฑ์

สำคัญมากที่สุด (ร้อยละ 43.4) ส่วนคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในลำดับรองลงมา (ร้อยละ 22.9 และ ร้อยละ 17.8 ตามลำดับ) ส่วนสาเหตุสำคัญในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะคำนึงถึงน้อยที่สุด คือ ค่าแนะนำ ชักชวนของครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง (ร้อยละ 1.4)

กล่าวโดยสรุปถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535) ในจังหวัด จันทบุรี พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะไปสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมีเหตุผลว่า ด้วยความสำนึก ของตนโดยถือว่าเป็นสิทธิและตนจะต้องเข้ามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย และอิทธิพลของเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งอย่างมาก ซึ่งจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่ จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไปจากเดิมโดยเปลี่ยนแปลงทั้ง "ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ พรรคการเมือง" และพบว่า พรรคการเมืองที่ได้รับความนิยมในครั้งนี้น่ามากที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับความนิยมตามลำดับคือ นายอานาจ เฟ่งจิตต์, นายประวัฒน์ อุดตะโฆะและนาย สมชาย นิยมกิจ ตามลำดับ นอกจากนี้เหตุผลที่สำคัญในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะคำนึงถึง นโยบายหรือพรรคการเมือง เป็นเกณฑ์สำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 5.8

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความนิยมในพรรคการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความนิยมในพรรคการเมือง					X ² sig.
	1	2	3	4	5	

1. เพศ

ชาย	56.8	18.2	14.6	5.7	4.7	0.0719
หญิง	61.0	12.1	16.6	9.0	1.3	

2. อายุ

20-26 ปี	58.8	10.7	14.5	11.5	4.6	0.1717
27-37 ปี	59.4	16.1	14.0	7.7	2.8	
38 ปีขึ้นไป	59.8	17.7	18.4	3.5	1.4	

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความนิยมในพรรคการเมือง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความนิยมในพรรคการเมือง					X ² _{sig.}
	1	2	3	4	5	

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	59.5	25.0	26.4	12.8	15.5	0.0071**
ประกาศนียบัตร	55.2	30.8	32.7	5.8	4.8	
ปริญญาตรี	62.1	12.4	17.0	3.9	4.6	
ปริญญาโทและสูงกว่า	44.4	33.3	11.1	11.1	0	

4. อาชีพ

รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	57.7	10.3	17.9	9.0	5.1	0.0403*
ธุรกิจ - ค้าขาย	51.2	23.3	16.3	7.0	2.3	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	62.3	8.2	18.0	9.8	1.6	
เกษตรกรรม	62.4	21.4	12.0	3.4	0.9	
นิสิต นักศึกษา	61.6	5.5	16.4	11.0	5.5	

5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด

การติดตามรับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	56.8	16.7	13.6	8.3	4.5	0.1449
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	62.9	13.3	15.2	6.6	2.0	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	33.3	22.2	29.6	11.1	3.7	

หมายเหตุ

1. พรรคประชาธิปัตย์
2. พรรคชาติพัฒนา
3. พรรคพลังธรรม
4. พรรคประชากรไทย
5. พรรคการเมืองอื่น ๆ

จากตารางที่ 5.8 เป็นการศึกษาดังแบบแผนพหุคูณการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในประเด็นที่เกี่ยวกับความนิยมพรรคการเมือง พบว่า เพศชายและเพศหญิง จะให้ความนิยมต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากที่สุด (ร้อยละ 56.8 และร้อยละ 61.0) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่า เพศหญิง จะให้ความนิยมต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากกว่าเพศชาย เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมพรรคการเมือง

สถานภาพด้านอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุจะให้ความสำคัญต่อ พรรคประชาธิปัตย์ มากที่สุด คือ อายุระหว่าง 20-26 ปี (ร้อยละ 58.8) อายุระหว่าง 27-37 ปี (ร้อยละ 59.4) อายุตั้งแต่ 37 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 58.9) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอายุ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมพรรคการเมือง

สถานภาพด้านระดับการศึกษา พบว่า ทุกระดับการศึกษา จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากที่สุดเช่นกัน โดยระดับการศึกษาปริญญาตรี จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมพรรคการเมือง

สถานภาพทางด้านอาชีพ พบว่า ทุกระดับอาชีพ จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์มากที่สุด โดยอาชีพอุตสาหกรรม ลูกจ้างและเกษตรกร จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมพรรคการเมือง

สถานภาพด้านประสบการณ์ในทางการเมือง พบว่าทุกระดับชั้นของกลุ่มผู้มีประสบการณ์ทางการเมือง จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์มากที่สุด โดยผู้ที่มีประสบการณ์สูงสุดเพียงการออกเสียงเลือกตั้ง จะให้ความสำคัญต่อพรรคประชาธิปัตย์ มากกว่ากลุ่มประสบการณ์ทางการเมืองกลุ่มอื่น ๆ เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมพรรคการเมือง

กล่าวโดยสรุปถึงความนิยมต่อพรรคการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด จะให้ความสำคัญต่อ พรรคประชาธิปัตย์มากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ chi-square พบว่า ไม่มีปัจจัยกำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อระดับความแตกต่างของความนิยมในพรรคการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5.9

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง						X ² sig.
	1	2	3	4	5	6	

1. เพศ

ชาย	21.9	28.6	22.4	4.7	7.3	15.1	0.0719
หญิง	21.5	23.8	24.7	4.5	9.9	15.7	

2. อายุ

20-26 ปี	25.2	14.5	22.1	7.6	10.7	19.8	0.0051**
27-37 ปี	21.7	29.4	23.1	1.4	11.2	13.3	
38 ปีขึ้นไป	18.4	33.3	25.5	5.0	4.3	13.5	

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาและต่ำกว่า	29.7	23.6	23.0	2.0	12.2	9.5	0.0015**
ประกาศนียบัตร	11.4	25.7	27.6	7.6	7.6	20.0	
ปริญญาตรี	22.2	30.1	20.3	5.2	5.9	16.3	
ปริญญาโทและสูงกว่า	0	0	44.4	0	11.1	44.4	

4. อาชีพ

รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	12.8	29.5	17.9	3.8	7.7	28.2	0.0003**
ธุรกิจ - ค้าขาย	25.6	25.6	26.7	7.0	4.7	10.5	
อุตสาหกรรม หรือ ลูกจ้าง	23.0	26.2	23.0	0	14.8	13.1	
เกษตรกรรม	25.6	32.5	23.9	1.7	9.4	6.8	
นิสิต นักศึกษา	19.2	12.3	26.0	11.0	8.2	23.3	

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.9 (มีต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง						X ² _{sig.}
	1	2	3	4	5	6	

5. ประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุด

การติดตามรับฟังเหตุการณ์ ข่าวสาร	18.9	24.2	22.7	3.8	9.1	21.2	0.5972
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	23.0	27.0	23.0	4.7	9.0	13.3	
สมาชิกพรรคการเมือง หรือ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	22.2	25.9	33.3	7.4	3.7	7.4	

- หมายเหตุ
1. นาย สมชาย นิยมกิจ
 2. นาย อานาจ เฟ่งจิตต์
 3. นาย ประวัฒน์ อุตตะโมต
 4. นาย ธวัชชัย อนามพงษ์
 5. นาย วโรทัย วิทยุสาสน์
 6. ผู้สมัครรับเลือกตั้งอื่น ๆ

จากตารางที่ 5.9 เป็นการศึกษาดังแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในประเด็นที่เกี่ยวกับความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า เพศชาย จะให้ความนิยมต่อผู้สมัคร นาย อานาจ เฟ่งจิตต์ มากที่สุด (ร้อยละ 28.6) และเพศหญิง จะให้ความนิยมต่อผู้สมัคร นายประวัฒน์ อุตตะโมต มากที่สุด (ร้อยละ 24.7) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square (X²_{sig} = 0.8499) จะวิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สถานภาพค้ำอายุ พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 20-26 ปี จะให้ความสำคัญต่อตัวผู้สมัคร นายสมชาย นิยมกิจ มากที่สุด ช่วงอายุระหว่าง 27-37 ปีและตั้งแต่ 38 ปีขึ้นไป จะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายอานาจ เฟ่งจิตต์ มากที่สุด (ร้อยละ 29.4 และร้อยละ 33.3) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0051^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอายุ มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมต่อตัวผู้สมัครอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพค้ำระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษามัธยมศึกษาให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายสมชาย นิยมกิจ มากที่สุด (ร้อยละ 25.2) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายอานาจ เฟ่งจิตต์ มากที่สุด (ร้อยละ 30.1) ส่วนระดับการศึกษาประกาศนียบัตร และปริญญาโท จนถึงสูงกว่า จะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายประวัฒน์ อุตตะโมต มากที่สุด (ร้อยละ 27.6 และร้อยละ 44.4) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0015^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพทางค้ำอาชีพ พบว่า ระดับอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอุตสาหกรรมและลูกจ้าง อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ จะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายสมชาย นิยมกิจ มากที่สุด (ร้อยละ 32.5, ร้อยละ 26.2 และร้อยละ 29.5 ตามลำดับ) ส่วนอาชีพธุรกิจ-ค้าขายและนิสิต นักศึกษา จะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายอานาจ เฟ่งจิตต์ มากที่สุด (ร้อยละ 26.7 และร้อยละ 26.0) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0003^{**}$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอาชีพ จะมีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างด้านความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถานภาพค้ำประสบการณ์ในทางการเมือง พบว่า ระดับชั้นของกลุ่มผู้มีประสบการณ์ทางการเมือง ตั้งแต่การออกเสียงเลือกตั้งจนถึงการติดตามรับฟังเหตุการณ์ ข่าวสารจะให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร นายอานาจ เฟ่งจิตต์ มากที่สุด (ร้อยละ 24.2 และร้อยละ 27.0) ส่วนผู้ที่ เป็นสมาชิก พรรคการเมืองหรือเคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัครนายประวัฒน์ อุตตะโมต มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ chi-square ($X^2_{sig} = 0.0719$) วิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์ มีอิทธิพลต่อระดับความแตกต่างในด้านความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

กล่าวโดยสรุปถึงความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งใน จังหวัดจันทบุรี พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ทางการเมืองสูงสุดจะให้ความนิยมต่อตัว นาย อานาจ เพ็งจิตต์ โดยเฉลี่ยแล้ว มากที่สุด ลำดับรองลงมา คือ นายประวิทย์ อุดตะโมตและนายสมชาย นิยมกิจ ตามลำดับ เมื่อ วิเคราะห์ด้วยสถิติ chi-square พบว่า ปัจจัยกำหนดของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผล ต่อระดับความแตกต่างของความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

การทดสอบสมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มี ผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยขอบเขตในการศึกษากำหนดเฉพาะผู้มีสิทธิในการออก เสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี สมมติฐานในครั้งนี้กำหนดสมมติฐานเชิงพรรณนาและเลือกใช้เทคนิคทาง สถิติแบบไค-สแควร์ (chi-square)

$$X^2 = \frac{(O-E)^2}{E}$$

$$X^2 = \text{ค่าไค-สแควร์}$$

$$O = \text{ความถี่ที่ได้จากการสังเกต}$$

$$E = \text{ค่าความถี่ที่คาดหวังไว้ หรือ ความถี่ที่ได้ตามทฤษฎี}$$

$$(p) = \text{ระดับนัยสำคัญ } 0.05$$

โดยได้กำหนดสมมติฐานทางการศึกษา ดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่แตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง) จะมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จังหวัดจันทบุรีที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง) จะมีแบบแผนพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งที่คล้ายคลึงกัน

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรีมีความสัมพันธ์ต่อแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ในการศึกษาค้างนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสัดส่วนหรือร้อยละ ซึ่งเป็นข้อมูลในระดับนามมาตรา (nominal scales) โดยเป็นการตรวจสอบว่า ข้อมูลที่รวบรวมได้ หรือกลุ่มตัวอย่าง (observed frequency) เป็นไปตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวังได้หรือไม่ มีความแตกต่างกันเพียงใดระหว่างตัวแปรในการศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานพบว่า

ประการที่หนึ่ง จากตารางที่ 5.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จังหวัดจันทบุรีที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนอาชีพ จะไม่มีผลต่อความแตกต่างของการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง

ประการที่สอง จากตารางที่ 5.7 แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองและแนวเสียงเลือกตั้ง (13 กันยายน 2535) ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จังหวัดจันทบุรี ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง) จะมีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งที่คล้ายคลึงกัน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยมีเหตุผลว่าเป็นการไปใช้สิทธิด้วยความสำนึกของตน เป็นสิทธิและตนจะต้องเข้ามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังพบว่าอิทธิพลของเหตุการณ์ทางการเมือง และ ข่าวสารทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งอย่างมาก และจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งไปจากเดิม โดยเปลี่ยนแปลงทั้ง "ตัวผู้มีครบรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง" ส่วนพรรคการเมืองที่ได้รับความนิยมในครั้งนี้มากที่สุดคือ พรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับความนิยมตามลำดับ คือ นาย อานาจ เฟ่งจิตต์, นายประวัฒน์ อุดตะโมค และนาย สมชาย นิยมกิจ และเหตุผลที่สำคัญในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะคำนึงถึงนโยบายหรือพรรคการเมือง เป็นเกณฑ์สำคัญมากที่สุด

ประการที่สาม จากตารางที่ 5.7 แบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

(13 กันยายน 2535) พบว่า การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงในระดับปานกลางถึงระดับมาก

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาอธิบายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในจังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 อันเป็นการเลือกตั้งภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองในเดือนพฤษภาคม 2535 ผลการวิจัยปรากฏว่าเพศชายจะมีระดับการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีช่วงอายุระหว่าง 27-37 ปี หรือมีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือเป็นผู้เคยไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงมาก่อน จะมีการรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูง ในด้านการติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมือง ประชาชนจะติดตามและรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมากที่สุด โดยเฉพาะจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ ตามลำดับ และมีระดับความถี่บ่อยในการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองเกือบจะทุกวัน ในด้านแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยส่วนใหญ่แล้วจะไปสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมีเหตุผลว่า ด้วยความสำนึกของตนโดยถือว่าเป็นสิทธิและตนจะต้องเข้ามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย การรับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองก่อนที่จะมีการเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งในระดับปานกลางถึงระดับมาก และส่วนใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งใน "ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง" และ "พรรคการเมือง"